

DIAMO

OBČASNÍK

ROČNÍK XIX (XXXVI)

ČÍSLO 2

ÚNOR 2014

Činnost odštěpných závodů v uplynulém roce

O. z. SUL Příbram

Činnost odštěpného závodu v minulém roce navázala na předchozí roky a ve většině oblastí ji lze považovat za „rutinní“ z hlediska průběhu. Rok 2013 nám ale ukázal i další skutečnosti, kdy bylo nutno operativně reagovat a přijímat neodkladná řešení pro vypořádání se s nestandardními situacemi.

Základní poslání o. z., tj. monitorování kontaminovaných důlních vod, čištění a vypouštění důlních vod v souladu s příslušnými rozhodnutími, provádíme především v lokalitách – Příbram, Kutná Hora, Okrouhlá Radouň, Zadní Chodov a Horní Slavkov.

Rok 2013, přestože navazoval na bezproblémový průběh ve vypouštění a čištění důlních vod předchozího roku, nám zejména v oblasti Příbram a dílem i na Okrouhlé Radouni ukázal, že příroda je stále mocná čarodějka. I přes vytvoření historicky největší retence v uranovém ložisku na Příbrami v konci r. 2012, vyústil souběh negativních hydrologických skutečností na přelomu května a června 2013 do situace, kdy technicky nebylo možno veškeré důlní vody z lokality uranové těžby v celém objemu přechytit. Tato situace, která byla důsledkem vydatných dešťů od 28. května do 4. června, se navrátila do „normálních“ mezi v polovině srpna. Na vývoj bylo neprodleně reagováno a související mimořádný a rozsáhlý monitoring po vyhodnocení období do návratu k normálu potvrdil, že k výraznému ovlivnění životního prostředí nedošlo. Zmíněná situace tak nechtěně potvrdila správnost rozhodnutí o realizaci zahájené investice, která by měla v r. 2015 umožnit navýšení okamžitého výkonu ČDV Příbram II o dalších 20 až 25 %. Čištěním důlních vod v oblasti Příbram bylo získáno ve formě vedlejšího produktu za celý rok více jak 8,6 tun U kovu, a tím byl splněn i ukazatel závodu, který se zdál podle vývoje v první polovině roku jako nereálný.

Dílčím způsobem se vydatné deště negativně projevíly také v lokalitě Okrouhlá Radouň. Již v lednu 2013 činil objem kontaminovaných průsakových vod z odvalu více jak 50 % průsakových vod za celý rok 2012, navíc se zvýšeným obsahem UNAT o hodnotách až 3,6 mg/l oproti průměrné koncentraci v r. 2012 – 2,5 mg/l. I tento nestandardní výkyv byl v rámci dostupných technických opa-

Sanace Březových Hor

tření eliminován a současně nám dal signál, že vypouštění důlních vod v lokalitě bez čištění zatím není zdaleka uzavřeným příběhem a je nutno situaci nadále věnovat potřebnou pozornost.

V oblasti Zadního Chodova probíhá od července r. 2010 vypouštění důlních vod v pokusném režimu bez čištění a tento trend poklesu kontaminace důlních vod přírodními radionuklidy pod stanovené přípustné limity se i v roce minulém nezměnil a doufáme, že tak bude i v budoucnu.

V lokalitě Kutná Hora – Kaňk sice výkon čištění důlních vod byl oproti předchozím letům až dvojnásobný, ale rekonstruovaná ČDV v předchozích letech situaci zvládala bez větších problémů na úkor vytvoření větších potřebných retenčních rezerv pro odstávky. Z čištění důlních vod v oblasti Kutné Hory bylo odstraněno 5 744 tun nebezpečných látek ve formě filtračního koláče obsahujícího zejména železo, zinek, mangan, arsen a další příměsi. Pro srovnání – v roce 2012 to bylo 3 860 tun.

Vedle nakládání s důlními vodami je neopominutelnou činností nakládání s vodami v lokalitě Mydlovar, které jsou reprezentovány směsí nadbilančních srážkových vod, odkalištními a drenážními vodami vyskytujícími se na území o rozloze 280 ha, kde jsou situovány kalojemy a pozemky související s bývalou chemickou úpravnou. Při nakládání s vodami se musí rovněž předvídat a respektovat postup probíhajících sanačních prací. Nadbilanční objem vod je po předčištění vypouštěn

POKRAČOVÁNÍ NA STR. 2

O. z. GEAM Dolní Rožínka

Když se ohlédnu za rokem 2013 z pohledu odštěpného závodu, tak ho mohu hodnotit jako nejtěžší za poslední roky. Celý rok se vyznačoval výrazným neplněním plánu těžby uranové rudy. Příčinou bylo snížení obsahu uranu v těžené rudě.

Dnes mohu konstatovat, že všechny výrobní ukazatele pro rok 2013 v oblasti těžby a zpracování uranové rudy jsou splněny, a to za cenu vytěžení o více jak 24 tis. t rudy, navýšením fondu pracovní doby odsunutím plánované „Rekonstrukce těžního zařízení 2B 3216–2M/1 na jámě R7S“ na rok 2014.

Vývoj na dobývkách na konci roku mě vede k optimismu do roku 2014, jak z hlediska obsahu uranu v těžené rudě, tak zejména z pohledu výkonů zaměstnanců na závodě RI. Pracovníci závodu Chemická úprava se během roku museli vyrovnat se zpracováním většího množství rudy, s proměnlivou kvalitou těženou závodem RI tak, aby byl zajištěn odbyt 190 t chemického koncentráту. Na závodě Chemická úprava bylo v letních měsících usušeno 31 t uranového koncentráту z Německa.

V roce 2013 jsme se museli vyrovnat s neplněním plánovaných neuranových činností. Od měsíce dubna, z důvodu problémů na straně investora, byly pozastaveny práce na geologickém průzkumu pro podzemní zásobník plynu. Později, než bylo plánováno, byly zahájeny práce na podzemním výzkumném pracovišti Bukov.

Závod pracoval s trvalým podstatným zaměstnanců. Proběhly 3 organizační změny, které se dotkly více jak 50 našich zaměstnanců, zejména v oblasti režijních nákladů a povrchových pracovišť. Do podzemí byl pozastaven nástup nových zaměstnanců s výjimkou náhrady za zaměstnance, kteří odcházeli z důvodu naplnění expozice, a kde to bylo nezbytné pro provoz dolu. Tato nepříjemná opatření byla přijímána s cílem maximální úspory nákladů.

Oblast zahlazování následků hornické činnosti byla pozitivně ovlivněna tím, že již na začátku roku byl zajištěn dostatek finančních prostředků na tuto činnost.

V oblasti zahlazování a sanací probíhal spolehlivý provoz čištění důlních, odpadních a odkalištních vod. V roce 2013 jsme vyčistili 6 460 tis. m³ vod. Vysoké úhrny srážek v průběhu měsíce června způ-

sobily významné navýšení nátoků důlních vod především v oblasti Železných hor na ČDV Běstvína a ČDV Licoměřice. Obě uvedené čistírny bylo nutné provozovat na maximální možnou kapacitu.

V polovině května 2013 proběhlo na o. z. GEAM projednání zprávy „Vyhodnocení vlivu činnosti odštěpného závodu GEAM Dolní Rožínka v roce 2012“ s orgány státní správy a následně byla uvedena zpráva prezentována na veřejné schůzi zastupitelstva obce Rožná.

V oblasti sanačních a rekultivačních prací mimo běžné zajišťované činnosti pokračovala akce „Sanační odkaliště KI – 1. etapa“. Byla provedena konečná rekultivace na ploše 1,97 ha. V oblasti rozsáhlé oslavanského uhelného revíru jsme zajišťovali akci – „Ohlubňový poval jámy Julius“ v Zastávce u Brna. V rámci akce byla provedena kompletní rekonstrukce uzavíracího ohlubňového povalu HDD. V bezprostřední blízkosti ústí předmětného HDD byly zlikvidovány technologické kanály zpevněným zásypem. V závěru roku na základě naší žádosti po vyřešení střetu zájmů vydal OBÚ Brno rozhodnutí, kterým povoluje hornickou činnost

Ohlubňový poval jámy Julius, 2013

– likvidaci hlavního důlního díla – jámy Jindřich II ve zrušeném dobývacím prostoru Zbýšov. Likvidaci tohoto hlavního díla začneme zajišťovat vlastními silami o. z. od roku 2014.

Realizovali jsme dvě velké investiční akce hrazené ze státního rozpočtu. V prosinci byla uvedena do zkušebního provozu nová čerpací stanice drenážních vod pod odkalištěm KI. Akce pokračovala z roku 2012. Byla dokončena stavba objektu čerpací stanice včetně akumulární a čerpací jímky, realizovaly se

POKRAČOVÁNÍ NA STR. 2

Březové Hory, současný stav

Sanace odkaliště KI - 1. etapa

Činnost odštěpných závodů v uplynulém roce

O. z. SUL Příbram

DOKONČENÍ ZE STR. 1

do toku Vltavy. Rok 2013 také v Jihočeském kraji znamenal rok s nadprůměrnými srážkami, přesto se i přes určitá omezení, daná sníženými průtoky ve Vltavě, podařilo situaci zvládnout a udržet do dalšího roku nezbytnou retenční rezervu. V letošním i dalších letech je nutno této oblasti nakládání s vodami rovněž věnovat potřebnou pozornost, zejména ve vazbě na postupující rekultivace, ubývání původních retenčních objemů, ale přechodné neubývání rozlohy, ze které nadbilanční dešťové srážky nelze bez řízeného vypouštění a předčištění odvést do přilehlých vodotečí.

Rutinní, ale důležitou činností bylo rovněž zajišťování správy, údržby a likvidace břemen a pozůstatků těžebních a úpravárenských kapacit uranových a ostatních rudních ložisek evidovaných v 16 dílčích oblastech po těžbě na území Čech, mimo severočeskou a východočeskou oblast. V předmětných lokalitách po těžbě a úpravě uranových a ostatních rud se souhrnně eviduje a sleduje více než 5 600 břemen.

Sanační a rekultivační práce velké objemové a rozsahem probíhaly v oblasti Příbram a Mydlovar. O těchto akcích byli čtenáři průběžně informováni, takže jen připomenutí.

V lokalitě u Mydlovar probíhaly sanační a rekultivační práce na kalojemech K IV/E, K IV/C2, K IV/R a u obce Olešník na K III. Práce na kalojemech E a C2 byly podřízeny cíli provést v potřebném rozsahu tzv. roznášecí výplňovou vrstvu, na níž by pak mohla navázat akce úplné sanace jednoho z kalojemů, pokud bude realizována příslušná výzva OPŽP. Tento cíl bylo možno naplnit pouze pro kalojem C2 ve vazbě na vyhlášení 52. výzvy OPŽP až 25. září s prodlouženým termínem na podávání žádosti do 15. ledna 2014. Vlastní žádost s veškerou dokumentací a doklady byla předána na fond 25. 11. 2013. Další osud administrace žádosti bude netrpělivě sledován v následujících měsících, včetně zahájení veřejných zakázek na zhotovitele a správce stavby dle podmínek SFŽP.

Významnou sanační akcí byla na Příbrami – lokalitě Březové Hory – stavba „Sanace odvalu ve správě s. p. DIAMO – o. z. SUL Příbram, důlně-úpravárenského závodu Březové Hory – Příbram a jeho předpolí“, která byla schválena v rámci 27. výzvy OPŽP na spolufinancování z fondů EU. Tato akce, zahájená již v závěru r. 2012, úspěšně

a v souladu s harmonogramem vytvořila v lokalitě území, které nenásilně a kultivovaně splynulo s okolní krajinou i zástavbou. Po dobu dalších dvou let bude prováděn postmonitoring pro účely prokázání naplnění cílových kritérií sanace a péstební péče dle projektu – nadále při spolufinancování z fondů EU.

Pokračování přípravy akcí z r. 2012 s cílem využití spolufinancování z fondů EU vyústilo v r. 2013 do realizace akcí „Analýza rizik areálu po hlubinné těžbě uranu – Bytíz“ a „Doprůzkum území ve správě s. p. DIAMO – o. z. SUL Příbram, bývalého důlně-úpravárenského závodu Kaňk – Kutná Hora“. Prvně jmenovaná akce byla v r. 2013 i ukončena a vyhodnocena, druhá akce byla realizována v souladu s harmonogramem, tj. byly provedeny veškeré terénní a navazující práce, a v první polovině 2014 se předpokládá komplexní dokončení a vyhodnocení akce. Současně v první polovině r. 2013 byla administrativně ukončena a MŽP schválena „Analýza rizik areálu nakládky uranových rud a kameniva Milín“ realizovaná v předchozím roce 2012.

Z dalších významnějších akcí je potřeba zmínit zahájení stavby „Přeložka potoka K Sázkám“ prováděné vlastními kapacitami odštěpného závodu, zaměstnanci Provozu Příbram a podrobně komentované v srpnovém vydání občasníku. Její dokončení přechází i do r. 2014, rovněž tak akce „Likvidace nakládky uranových rud a kameniva Milín“, kdy se v závěru roku 2013 po delších peripetiích souvisejících s výběrovým řízením na zhotovitele podařilo uzavřít smlouvu a zahájit tuto likvidační akci.

Odštěpný závod v rámci s. p. DIAMO rovněž zajišťuje správu a provoz Archivu DIAMO, který je specializovaným archivem s celopodnikovou působností akreditovaný rozhodnutím MV ČR ve smyslu zákona 499/2004 Sb. Archiv shromažďuje a pořádá písemné i hmotné (geologické vzorky) archiválie za všechny oblasti podléhající správě s. p. DIAMO, včetně archiválií právních předchůdců. V roce 2013 bylo i nadále pokračováno v rozšíření a odpovídajícím vylepšení kapacit pro další přebírané archivní fondy, zejména vytvoření odpovídajícího zázemí pro archivaci map z odloučeného archivu na Březových Horách. Větší část mapového archivu tak byla již do konce roku přesunuta.

V r. 2013 zabezpečoval odštěpný závod SUL Příbram uvedené činnosti v průměru s 265 zaměstnanci.

Ing. Václav Plojhar
ředitel o. z. SUL

Likvidace nakládky Milín

O. z. GEAM Dolní Rožínka

DOKONČENÍ ZE STR. 1

zemní práce pro pokládku nátokových a výtlačných řádů a následně jejich zprovoznění. Tato investice do budoucna zvýší bezpečnost provozu odkaliště.

Dále byla zahájena akce „Odvodňovací štola R3“. Realizovala se výstavba portálu a povrchového areálu v prostoru vlečky CHÚ. V roce 2014 po dokončení stavebních prací bude zahájena vlastní ražba, kterou bude zajišťovat závod RI.

Pro o. z. SUL Příbram jsme prováděli stavební práce na ČDV Příbram II, jednalo se o výstavbu nových zahušťovačů. Dále jsme realizovali rekultivaci odkaliště K3 na Mydlovarích a zajišťovali projektové práce dle požadavků tohoto o. z.

Dne 3. prosince 2013 proběhla dvouletá prohlídka Technickobezpečnostního dohledu vodních děl na odkalištích závodu CHÚ za účasti dotčených orgánů státní správy se závěrem, že odkaliště jsou v bezpečném a provozuschopném stavu.

Vláda rozhodla svým usnesením č. 939 ze dne 11. prosince 2013 o přijetí opatření k realizaci nápravných opatření v prostoru bývalé obalovny Strabag v Milevsku. Cílem je sanace území z prostředků Operačního programu životní prostředí. Tuto akci budeme zajišťovat na o. z. GEAM. Jedná se o období akce „Sanace skládky nebezpečných odpadů v Pozdřátkách“.

Na základě usnesení vlády č. 548 ze dne 19. čer-

vence 2012 v roce 2013 probíhalo na závodě zpracování „Studie proveditelnosti otvírky ložiska Brzkov a Horní Věznice“ tak, aby v září tohoto roku byly závěry této studie předloženy do vlády.

Ve spolupráci s VŠB jsme podávali žádosti o granty. Na konci roku bylo oznámeno, že navrhované „Centrum kompetence pro efektivní a ekologické dobývání nerostných surovin“ za naší účasti bylo Technologickou agenturou schváleno.

Během roku 2013 probíhala za naší aktivní účasti jednání a řízení ohledně stanovení průzkumného území pro zvláštní zásahy do zemské kůry na lokalitě Kraví hora na zjištění vhodných geologických, geomechanických, strukturních a hydrogeologických podmínek pro možnost vybudování podzemního úložiště vyhořelého jaderného paliva a ostatních radioaktivních odpadů. Jedná se o etapu vyhledávání a etapu průzkumu.

Na začátku roku 2013 jsme společně se zástupci Mikroregionu Bystricko uzavřeli „Dohodu o ustavení Občanské bezpečnostní komise při DIAMO, státní podnik, odštěpný závod GEAM Dolní Rožínka“. Tato komise byla vytvořena za účelem zvýšení informovanosti obyvatel o činnosti o. z. GEAM prostřednictvím delegovaných zástupců v mikroregionu Bystricko.

Na závěr bych chtěl všem zaměstnancům poděkovat za odvedenou práci, kterou se podíleli v roce 2013 na zajištění úkolů stanovených pro o. z. GEAM.

Ing. Pavel Koscielniak
ředitel o. z. GEAM

OPERAČNÍ PROGRAM
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti

Pro vodu,
vzduch a přírodu

Dokončena a schválena analýza rizik po hlubinné těžbě uranu – Bytíz III. část

Areál Bytíz

Poslední, třetí, část, zprávy dokončuje výčet výsledků šetření průzkumných prací zaměřených na kontaminaci ŽP v oblasti Bytíz a zaměřuje se na jejich hodnocení a návrhy řešení.

Provedenými pracemi byly dále zjištěny tyto skutečnosti (číslování bodů navazuje na článek v občasníku 1/2014):

9. Kontaminace dnových sedimentů je způsobena stejně jako v případě povrchových vod výluhy a splachy z odvalu a vypouštěnou přečištěnou důlní vodou. Kontaminace sedimentu byla posuzována porovnáním s hodnotami norem environmentální kvality (dále NEK) z nař. vl. č. 61/2003 Sb. a s hodnotami přirozeného pozadí (Kocába před soutokem s Bytízským potokem – kovy nelimitované nař. vl. č. 61/2003 Sb., resp. kovy, jejichž přirozený obsah ve srovnávacím profilu je vyšší než limit z nař. vl. č. 61/2003 Sb.), s vyšetřovacími úrovněmi stanovenými SÚJB (uran, radium).

V neovlivněných úsecích toku splňoval limity nař. vl. č. 61/2003 Sb. pouze sediment ze srovnávacího profilu Kocába před soutokem s Bytízským potokem. Všechny sedimenty z neovlivněných úseků toku byly kontaminovány uranem nad hodnotu vyšetřovací úroveň, všechny s výjimkou Bytízského potoka v Bytízi také radiem a všechny vykazovaly vysokou hodnotu celkové aktivity alfa nad hodnotu přirozeného pozadí. Všechny vzorky také překračovaly obsahem kovu (arsen, kadmium, olovo, měď, zinek, chrom, nikl) hodnoty NEK z nař. vl. č. 61/2003 Sb. nebo hodnoty přirozeného pozadí ze srovnávacího profilu.

Vzorky sedimentu z ovlivněných úseků toku vykazovaly vysoké hodnoty celkové aktivity alfa nad hodnotu přirozeného pozadí, většina také obsahovala vysoké koncentrace radia nad hodnotu vyšetřovací úroveň. Vyšetřovací úroveň pro uran překročil vzorek Kocába před vtokem do Červeného rybníka. Zdrojem této kontaminace není hodnocené území, jedná se o vliv jiného zdroje. Obsah kovu ve většině vzorku překračoval limity z nař. vl. č. 61/2003 Sb. nebo hodnoty přirozeného pozadí.

10. Hlavními zdroji znečištění ovzduší na lokalitě jsou odvaly, které jsou zdrojem emisí tuhých znečišťujících látek (dále TZL) s obsahem radionuklidu a stopových kovů. Kontaminace ovzduší byla posuzována podle imisních limitů dle zák. č. 201/2012 Sb.

Rozptylová studie prokázala, že nejvyšší nárůst příspěvku ke stávající imisní zátěži vyvolaný větrnou erozí vychází do prostoru samotných hald, tedy mimo obydlennou oblast, kde také dochází k překročení imisního limitu pro průměrné denní koncentrace PM₁₀ a PM_{2,5}. Mimo odvaly nejsou hodnoty imisních limitů dosahovány. Prašný spád v okolí hald (mimo vlastní areál) dosahuje hodnot do 3 g/m² za rok, tato hodnota s rostoucí vzdáleností od zdroje ještě klesá.

11. Zdrojem radiace na lokalitě jsou především odvaly, ale i některé objekty v areálu (těžní věž a prostory, kde docházelo k manipulaci s vytěženou uranovou rudou). Na odvalech byly zjištěny zvýšené dávkové příkony nad doporučený limit SÚJB jak na

severním odvalu (především v jeho severovýchodní a severní části), tak na jižním odvalu (západní část odvalu sousedící s areálem jámy č. 11A a přiléhající k propadovému pásu Bt4). Výsledky „Programu monitorování“ prováděného o. z. SUL však neprokázaly překročení obecného limitu pro celkovou roční efektivní dávku z vyhl. SÚJB č. 307/2002 Sb. u obyvatel Bytízu a Dubence. K expozici osob však může docházet ve věznici Bytíz. Tento prostor nebyl předmětem AR.

Na základě zjištěných skutečností o kontaminaci jednotlivých složek ŽP a způsobu šíření kontaminace k možným příjemcům bylo sestaveno 6 expozičních scénářů a provedeno hodnocení rizik, z něhož vyplývá:

1. V případě kontaminace nesaturované zóny v areálu jámy č. 11A nebylo prokázáno její šíření mimo areál k potenciálním příjemcům. Jedinými možnými příjemci rizik jsou zaměstnanci údržby (jejichž pobyt v areálu jsou pouze krátkodobě) a ostraha areálu.

Potenciálními příjemci rizik z inhalace TZL a z dermálního kontaktu by v případě sanace areálu byli dělníci provádějící sanační práce, u nichž je nutné rizika eliminovat použitím vhodných ochranných pracovních prostředků.

2. Emise TZL z odvalu do okolí nepřekračují v okolí odvalu, (areál jámy č. 11A, sídelní oblasti Bytíz, Dubenec, Dubno, věznice Bytíz) imisní limity, to znamená, že zdravotní ani ekologická rizika nebyla identifikována.

3. Na základě výsledku vyhodnocení „Programu monitorování“ prováděného o. z. SUL vyplývá, že radiační zátěž z odvalu nezvyšuje celkovou efektivní dávku pro obyvatele obcí Bytíz a Dubenec nad obecný limit stanovený ve vyhl. SÚJB č. 307/2002 Sb. a riziko tedy nehrozí. Je velmi pravděpodobné, že k významnější expozici osob může docházet v prostoru věznice Bytíz. Tato oblast však nebyla předmětem AR.

4. Kontaminace podzemní vody ve studnách v Dubenci překračuje legislativní limity pro pitnou a závlahovou vodu. Obyvatelé jsou však o nevyhovující kvalitě vody ve studnách informováni a jsou

Bývalé technické objekty areálu

zásobování pitnou vodou z veřejného vodovodu. Příspěvek efektivní dávky z ingesce plodin zalévaných kontaminovanou vodou ze studní nezvyšuje celkovou roční efektivní dávku nad hodnotu obecného limitu z vyhl. SÚJB č. 307/2002 Sb., tzn., že zdravotní riziko z této expozice nehrozí.

5. V úsecích toku neovlivněných vypouštěním přečištěných vod z DS ČDV nedochází k překračování limitu z nař. vl. č. 61/2003 Sb. v platném znění. V úsecích toku ovlivněných vypouštěním přečištěných vod nedochází k překročení limitů stanovených v rozhodnutích KÚSK a SÚJB. Vysoce mineralizované přečištěné důlní vody jsou do vodotečí vypouštěny dlouhodobě a v současnosti jsou již místní ekosystémy na tuto skutečnost adaptované. Proto v souvislosti s vypouštěním přečištěných vod z ČDV nebyla identifikována žádná zdravotní nebo ekologická rizika.

6. Kontaminace dnových sedimentů z Kocáby v profilu vtoku do Červeného rybníka nad vyšetřovací úroveň nemá původ v hodnoceném areálu. Kontaminace dnových sedimentů z ostatních toků nad hodnoty NEK z nař. vl. č. 61/2003 Sb. nebo nad hodnoty přirozeného pozadí nezpůsobuje překračování limitu pro povrchové vody z nař. vl. č. 61/2003 Sb. a rozhodnutí KÚSK a SÚJB. Proto ani zde nebylo riziko identifikováno.

Z uvedeného vyplývá, že v hodnoceném území se nacházejí zdroje kontaminace jak horninového prostředí, tak podzemních a povrchových vod a ovzduší.

POKRAČOVÁNÍ NA STR. 3

Určeno k likvidaci

ODBORY

ZDE UVEDENÉ MATERIÁLY
VYJADŘUJÍ NÁZORY ODBORÁŘŮ
A NEMUSEJÍ SE SHODOVAT
S NÁZORY REDAKCE

Růžena Bernatová

Zemřela nečekaně 17. 1. 2014 ve věku nedožitých 48 let. Ve státním podniku (tehdy na úseku Závod sociálních služeb) pracovala od roku 1990. Zůstane v našich vzpomínkách jako dlouholetá pracovitá a spolehlivá kolegyně, která ráda zahrádkařila a žila jen pro rodinu.

Naposledy se s úctou loučí
spolupracovníci ze Střediska technických služeb, o. z. TÚÚ

Bowling na o. z. TÚÚ – nový rok a nové šance

Již v pořadí šestý ročník bowlingového turnaje o Putovní pohár ředitele o. z. TÚÚ se uskuteční 25. 3. a 27. 3. 2014. Zatím se nepodařilo žádnému družstvu vítězství obhájit. Jak se povede vítěznému družstvu The Playboys (halařům z C 702)? Co čtyřikrát druzí Berani? Překvapí snad někdo z třinácti družstev, která se v loňském ročníku drala na bedny? Sám jsem velmi zvědav. V březnu se v liberecké Tipsport aréně rozhodne. Na oba dny je zamluveno deset drah od

15.30 do 18 hod. Zájemci se jako vždy hlásí u mne se zápisným 200 Kč/družstvo. Jen ten, kdo má zaplacen, má účast jistou. Pokud mne paměť neklame, čtyři družstva jsem musel vloni odmítnout. Již bylo plně obsazeno!

Rovněž bude z výsledků jednotlivců proveden výběr reprezentantů o. z. TÚÚ na letošní DIAMO Cup, pořádaný na o. z. ODRA. A věřte, bude se na co těšit.

Vilda Válek

Putovní poháry ředitele o. z. TÚÚ

HALOVÝ FOTBALOVÝ TURNAJ O POHÁR ŘEDITELE o. z. TÚÚ

1. ročník tohoto turnaje proběhl 9. února 2013 ve sportovní hale ve Stráži pod Ralskem za účasti pěti týmů. Vítězem se stal tým NDS – PARTA 10 a ceny poskytl o. z. TÚÚ. Loni je předávali ředitel o. z. TÚÚ Ing. Tomáš Rychtařík a předseda Odborové organizace Vilém Válek. 2. ročník turnaje se bude konat 22. 2. 2014 od 8.30 opět ve sportovní hale ve Stráži pod Ralskem. Prozatím se přihlásilo osm týmů, další se mohou přihlásit do 7. 2. 2014 na telefon 4082 nebo 606 782 441.

Mgr. Zdeněk Hlinčík
NDS 10, o. z. TÚÚ

Z loňského 1. ročníku

MONTANREVUE

Vyšlo 4. číslo Montanrevue, slovenského čtvrtletníku o hornictví a jeho historickém dědictví. Vrací se ještě krátkým ohlednutím a rozsáhlou fotoreportáží k 15. Evropským dnům horníků a hutníků v Košicích (6. – 9. 6. 2013), největší akci tohoto druhu, která se kdy na Slovensku konala. Na 16. ročník tohoto setkání se chystá v roce 2016 město Pří-

bram. Historická rubrika je věnována báňským vodovodům Starohorsko-Španělského rudného revíru. Osobnosti zastupují „Hellovci“, známý štiavnický rod, který se zasloužil o pokrok v hornické technice. Proslavili ho konstruktéři, technici a vynálezci – otec Matej Kornel Hell (1653 – 1743), starší syn Jozef Karol Hell (1713 – 1789) a mladší syn Maximi-

Dokončena a schválena analýza rizik po hlubinné těžbě uranu – Bytíz III. část

DOKONČENÍ ZE STR. 2

Nebyli však zjištěni potenciální příjemci expozice nebo nebylo prokázáno překračování legislativních limitů v místech potenciálních příjemců expozice. To znamená, že vliv znečištění emitovaného hodnoceným územím nepřesahuje míru přijatelných zdravotních ani ekologických rizik.

Protože nebyla v souvislosti s hodnoceným areálem identifikována žádná zdravotní nebo ekologická rizika, nejsou pro lokalitu navrhována ani žádná přímá

nápravná opatření. Proto nebyly vyčísleny náklady na jejich realizaci.

Aby však bylo možné využívat hodnocený prostor v souladu s územním plánem města Příbram (komerčně industriální zóna), je nutné pokračovat v zahlazování následků dlouhodobé těžby uranu podle schválené dokumentace „Technický projekt likvidace a sociální program – likvidace těžebních a úpravárenských kapacit ložiska Příbram“ postupným odtěžením odvalu a odstraněním nevyužívaných objektů určených k demolici.

Vážení zaměstnanci státního podniku DIAMO, zveme Vás na čtvrtý ročník bowlingového turnaje DIAMO CUP 2014. Turnaj bude odehrán dne 17. května 2014 od 8.00 hodin do cca 14.00 hodin v herně BOWLING SKY v Ostravě–Porubě (areál Vltava).

Turnaj je opět pořádán jako soutěž týmů z ředitelství státního podniku

a odstěpných závodů. Každý tým je složen ze třech čtyřčlenných družstev, a to družstva žen, družstva mužů a družstva

DIAMO CUP 2014

vedení ředitelství nebo vedení odstěpných závodů. Turnaj se bude hrát na 4 soutěžní kola a do konečného výsledku turnaje se hráčům a týmům započítávají výsledky všech 4 odehraných kol.

Interiér bowlingové hery v Ostravě

Společenské zařízení o. z. ODRA

Nová expozice hornictví v Mostě

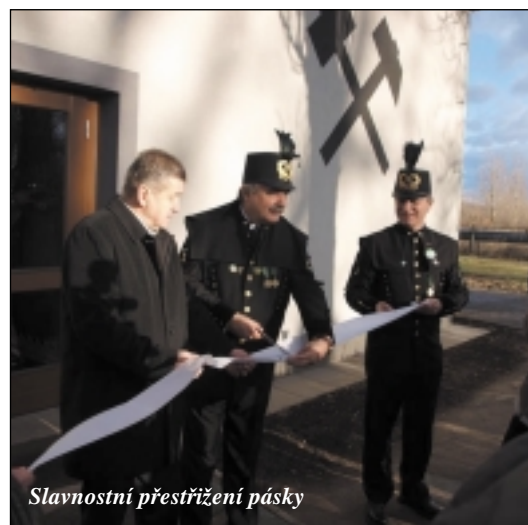
Dne 10. ledna 2014 se členové Hornického spolku ze Stříbra zúčastnili otevření nové expozice „Rudní hornictví v Krušných horách“ v Podkrušnohorském technickém muzeu Most, na dole Julius III.

Přítomen byl ministr průmyslu a obchodu v demisi Jiří Cienčila, europoslanec Richard Falbr, primátor Mostu a poslanec Vlastimil Vozka, zástupci kraje, sousedního Saska, Severočeských dolů, Vršanské uhelné, dolu Centrum, Severočeské energetiky, zástupci měst a obcí a zástupci hornických spolků ČR ze Stříbra, Chodova a místní. Projevů se ujali ředitel muzea Zbyněk Jakš a primátor Vlastimil Vozka. Pan Karel Neuberger ze Stříbra předal Zbyňku Jakšovi stříbrskou medaili za udržování hornických tradic. Poté pan ministr přestříhl pásku a otevřel tím novou expozici. Z přiložených fotografií si můžete udělat představu o zdařeném díle.

V dubnu bude muzeum otevírat další expozici, a to o uhelném hornictví na Mostecku.

Zdař Bůh!

Karel Neuberger

Slavnostní přestřížení pásky

Interiér muzea

Z expozice

lián Hell (1720 – 1792), astronom, matematik a fyzik. Ze slovenských hornických měst je tentokrát představena obec Štiavnické Bane, ležící 5 km jihozápadně od Banské Štiavnice. V „Potulkách lokalitou UNESCO“ je zaměřena pozornost právě na čtyři technické památky nacházející se v katastru obce Štiavnické Bane: Strojovnu na šachtě Jozef, Správní budovu Horní Bieber stoly, Hornickou nemocnici a Budovu horního měřictví. Rubrika „Zabudnutá banská lokalita“ připomíná Spišskou Teplicí a měděné doly Panny Marie pomocnice. „Inšpirácie zo zahraničia“ jsou zaměřeny na Českou republiku, a to na kraj břídlíce – okolí Zálužného, Vítkova a Budišova, kam byli členové

slovenského hornického spolku Permon Marianka pozvání na slavnostní otevření expozice Imaginárium břídlíce a naučné stezky Dědictví břídlíce (mimochoodem minulé číslo Montanrevue se věnovalo dolu Rožná na o. z. GEAM a zveřejnilo články o jeho podzemí, dobývce a ochranné horníku před účinky ionizujícího záření autorů Otto Hejnice a Ing. Martina Nezvala). Časopis též informuje o internetovém „naučném chodníku“ v Banské Hodruši, nechybí rubriky Pozvánky na výstavy, Mineralogické zajímavosti Slovenska, Z akcí našich členů a partnerů a Společenská rubrika. První číslo nového ročníku vyjde 26. 2. 2014.

Mgr. Michaela Hylská

1 rok do „Programu monitorování“ prováděného každoročně o. z. SUL.

Doporučení postupu nápravných opatření:

Pro lokalitu nejsou navrhována žádná přímá nápravná opatření, proto ani nejsou vyčíslovány náklady na jejich realizaci.

Podle schválené dokumentace „Technický projekt likvidace a sociální program – likvidace těžebních a úpravárenských kapacit ložiska Příbram“ by v zájmovém prostoru postupně mělo dojít k odtěžení odvalů a odstranění nevyužívaných objektů určených k demolici tak, aby území bylo

uveďeno do stavu, který bude v souladu s územním plánem města Příbram, tzn. pro využití jako komerčně industriální zóna.

Ministerstvo životního prostředí potvrdilo, že předložený materiál splnil požadavky závazného stanoviska MŽP k žádosti OPŽP, prioritní osa 4, oblast podpory 4.2. č. j. 65937/ENV/09 z 9. 9. 2009 a přiřadil celé lokalitě výslednou kategorii P 1.1. Analýza je zanesena do seznamu databáze SEKM (Systém evidence kontaminovaných míst).

Ing. Ladislav Hešnaur
NTV, o. z. SUL Příbram

V roce 2013 se v mezinárodním školícím středisku uskutečnily celkem 3 mezinárodní kurzy, kterých se dohromady zúčastnilo 28 posluchačů z Číny, Mongolska, Nepálu a Malawi. Účastníci kurzů byli nominováni jednak Mezinárodní agenturou pro atomovou energii ve Vídni a rovněž na základě komerčních kontraktů (Mongolsko, Čína). Od založení střediska v roce 2006 prošlo 25 mezinárodními kurzy celkem 187 posluchačů ze sedm-

ho kurzu se školící středisko angažuje v organizaci výměnných návštěv vedoucích pracovníků CNNC a s. p. DIAMO v ČR a v Číně. V rámci těchto aktivit se v září 2013 uskutečnila návštěva zástup-

Školící středisko v roce 2013

ců CNNC a Ministerstva přírodních zdrojů ČLR. Zástupce BOG ocenil vysokou odbornou úroveň kurzů organizovaných naším mezinárodním školícím střediskem. Zároveň připomněl, že vzájemná spolupráce BOG s DIAMO, s. p. na poli profesního vzdělávání probíhá již od roku 2008. Na závěr setkání pan Wang Cheng tlumočil pozvání nejvyššího vedení BOG pro zástupce s. p. DIAMO k návštěvě některých lokalit ve správě BOG v Číně.

Působení školícího střediska se odráží i v propagaci s. p. DIAMO na významných mezinárodních symposiích, konferencích a jiných obdobných akcích. Mezi nejvýznamnější je třeba zmínit 49. a 50. zasedání „Uranové skupiny“ OECD/NEA – IAEA ve Vídni a Paříži, na kterých je „uranová komunita“ pravidelně informována o aktivitách školícího střediska. Další významnou akcí byla účast na 23. Světovém hornickém kongresu (srpen 2013) v Montrealu, v Kanadě, kde byl ve spolupráci s o. z. TÚU prezentován odborný příspěvek týkající se sanace

nácti zemí světa. Novinkou v roce 2013 pak bylo uskutečnění výjezdního semináře „Legislativa v oblasti těžby a zpracování radioaktivních materiálů“ v rámci programu „Vzdělávání pro konkurenceschopnost“, který je spolufinancován z fondů EU. Kurzu se zúčastnilo celkem 30 studentů geologických oborů z Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity v Brně.

Vedle pořádání kurzů se středisko významnou měrou podílelo i na organizaci dalších akcí na poli mezinárodní spolupráce. Na prvním místě je třeba zmínit dlouhodobý projekt spolupráce s Mongolskem v oblasti profesního vzdělávání při průzkumu, těžbě a zpracování uranových rud. Význam této spolupráce podtrhuje i nedávná návštěva velvyslance Mongolské republiky v s. p. DIAMO. Dalším dlouhodobým programem je spolupráce s International Development Sector, Department of Geology & Mining, CNNC, Čína – vedle již zmíně-

DIAMO, státní podnik, odstěpný závod Odra má v ostravsko – karvinském revíru ve své správě v současné době 12 nemovitých a 2 movité kulturní památky nacházející se v pěti areálech bývalých dolů, které převzal 1. 1. 2002 do své správy od OKD, a. s. na základě smlouvy o prodeji části podniku. Mezi svěřenými památkovými objekty zaujímá výjimečné postavení komplex památek nacházejících se v areálu bývalého dolu Petr Bezruč. Důl tvoří těsně pod vrcholem Hladnovského kopce typickou dominantu severovýchodního horizontu Ostravy. Byl založen přímo u silnice z Moravské Ostravy do Michálkovic jako mělký v roce 1842 a navazoval na systém důlních děl Jaklovecké dědičné štoly. Jeho zakladatel Josef Gross, tehdejší centrální ředitel Vítkovických železáren (Vítkovické horní a hutní těžiřstvo), důl založil ve vlastní režii a pojmenoval ho po své manželce Teresii. Nedlouho po založení, v roce 1843, prodal důl Salomonu Mayeru Rothschildovi, vlastníku Vítkovických železáren. V roce 1862 byl dosavadní mělký důl

přebudován na hlubinný a připojen na Báňskou (těž Montánní) dráhu. V roce 1942 byl důl podle své výrazné polohy na kopci nad městem přejmenován na Bergschacht (Náhorní důl) a v roce 1946 podle významného slezského básníka Petra Bezruče. Znázorněný důl se

Oprava budovy těžního stroje v areálu bývalého dolu Petr Bezruč v Ostravě

v roce 1946 stal součástí podniku Ostravsko-karvinské kamenouhelné dolu Ostrava (pozdější). Těžba zde byla ukončena po vyhlášení útlumu v roce 1992. Likvidace hlavních důlních děl byla ukončena v roce 1994.

Komplex památek z počátku minulého století zachovaných v areálu bývalého dolu Petr Bezruč tvoří budova strojovny pomocného těžního stroje, budova strojovny těžního stroje č. 1 a těžní budova jámy Teresie s unikátní dvojicí věží. Oprava budovy strojovny těžního stroje č. 1, která probíhala ve dvou etapách od června 2012 do prosince 2013, navazovala na předchozí opravu vedlejší budovy strojovny pomocného těžního stroje realizovanou v roce 2011. O opr-

částí každoročního programu činnosti školícího střediska je i aktivní účast na jednáních společné pracovní skupiny DIAMO, s. p. – WISMUT, GmbH. O všech těchto aktivitách byly v minulých číslech občasníku DIAMO uveřejněny samostatné články s podrobnějšími informacemi. Zcela novou aktivitou v roce 2013 byla školícím střediskem iniciována účast s. p. DIAMO (v rámci konsorcia několika českých firem) ve výběrovém řízení vypsaném Evropskou unií na zakázku sanace starých ekologických zátěží po těžbě a zpracování uranových rud v Uzbekistánu.

Do roku 2014 vstoupilo školící středisko pořádáním opakovaného semináře „Legislativa v oblasti těžby a zpracování radioaktivních materiálů“ pro studenty geologických oborů z Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity v Brně. Činnost střediska se v oblasti profesního vzdělávání bude i nadále opírat o spolupráci s Mezinárodní agenturou pro atomovou energii ve Vídni, pro kterou budou i nadále pořádány kurzy, vědecké návštěvy a workshopy v rámci projektů technické spolupráce. Stále větší pozornost bude středisko věnovat i dvoustranné spolupráci s Čínou, Mongolskem a zeměmi střední Asie v projektech rozvoje lidských zdrojů. Pochopitelně budou pokračovat i aktivity v rámci mezinárodních pracovních skupin, sympozií a konferencí.

*RNDr. Jan Trojáček
mezinárodní školící středisko*

Seminář pro brněnské studenty

Pohlédnutí za podzimními odstávkami

Tak jako každý rok, tak i na podzim roku 2013 se naše ZBZS Hamr podílela na odstávce provozů o. z. TÚU. Záchranáři pracovali na čištění nádrží a zásobníků a kontrole vnitřního stavu zásobníků kamence na SLKR. Zjištěné drobné závady se opravovaly průběžně, nebo je opravovaly odborné firmy ve spolupráci s lezci z naší ZBZS.

Vnitřek reaktoru na VP 6

Na ML a NDS 10 se jednalo o klasické čištění nádrží reaktorů a zracích nádob od nálepů a kalů v pevném či tekutém stavu. V usazovacích se prováděly kontroly a očištění míchadel, stěn a nátoků. Vše je ruční práce. K rubání se používají sbíjecí pneumatická kladiva Permon SEK 5 –3 a SEK 6–3. K vyházení rubaniny pak méně oblíbené nářadí – lopaty. Skoro vždy je ale potřebné postavit nejdříve lešení. Denní výkon čtyř se pohybuje od 4 do 6 tun rubaniny.

Na VP 6 se jedná o téměř stejnou práci. Zde se čistí reaktory R-I a R-II a jejich nátokové komíny o průměru cca 600 milimetrů. Překvapením pro nás byla ale tloušťka usazeného materiálu dosahující až 1metru. Na stavbu lešení nebo pracovního povalu nebylo místo, a tak se celá práce provedla pomocí sestupných schodů při pikování a postaveného žebříku na již uvolněné stěně reaktoru. Denní výkon čtyř činil 8 až 10 tun za současně práce v obou reaktorech.

*Karel Barták
směnový technik, ZBZS Hamr*

Čištění nátokového komínu reaktoru na VP 6

lelo v rámci Havarijního programu pro rok 2012 a 2013 Ministerstvo kultury České republiky. Během oprav dle schválené projektové dokumentace byla zajištěna nejen oprava venkovní fasády budovy, ale byly opraveny i poškozené podlahy, vazníková kovová střešní konstrukce, okna, obnoveny nátěry a malby stěn. Především byly vyplněny otvory v podlahách po demontovaném strojním vybavení strojovny, a umožněno tak plné využití vnitřního prostoru. Opravy probíhající pod odborným dohledem územního pracoviště Národního památkového ústavu Ostrava byly ukončeny

V úterý 17. 12. 2013 se na odstěpném závodě Odra v Ostravě uskutečnilo slavnostní ukončení opravy objektu strojovny těžního stroje č. 1. Zúčastnění z řad vedení odstěpného závodu Odra, dodavatele stavby, Krajského úřadu Moravskoslezského kraje, Magistrátu statutárního města Ostrava, Úřadu městského obvodu Slezská Ostrava, Národního památkového ústavu v Ostravě a místního tisku se mohli na vlastní oči přesvědčit, jak se dříve zdevastovaný objekt po opravě proměnil. Zástupci uvedených orgánů státní správy, státní památkové péče a lidosprávy ocenili přístup státního podniku DIAMO v péči o kulturní památky připomínající slavnou hornickou minulost našeho regionu.

*Ing. Libor Jalůvka
vedoucí odboru přípravy
a realizace útlumu, o. z. Odra*

DIAMO

Podnikový občasník s. p. DIAMO
Stráž pod Ralskem. Vydává vedení s. p.
Vychází zpravidla jednou v měsíci.
Adresa redakce: DIAMO, s. p.,
471 27 Stráž p. R.,
Redakce: Mgr. Michaela Hylská
tel.: 487 892 007
e-mail: hylska@diamo.cz
Sazba: PANTYPE, s. r. o., Liberec
Tisk: GEOPRINT Liberec
Pro vnitřní potřebu s. p. DIAMO

Interiér strojovny TS č. 1 před opravou

Budova před rekonstrukcí

Strojovna TS č. 1 po opravě